

३. खेळ व शर्यती

३.१ लघुखेळ

तळ्यात मळ्यात

रस्सी खेच

लंगडी

चेंडू मारून बाद करणे

रूमाल पाणी

- ◆ खेळ खेळताना मुले पडणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. (मैदान स्वच्छ असावे.) खेळांच्या चित्रांचे निरीक्षण करण्यास सांगावे. विविध खेळांचे प्रात्यक्षिक करून घ्यावे.

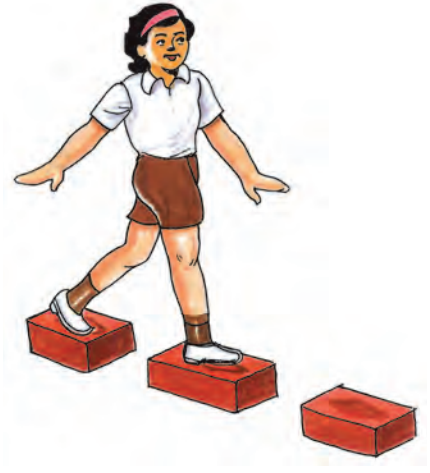
३.२ शर्यती

नागमोडी पळणे

दोरीवरील उड्या शर्यत

विटांवरून चालणे शर्यत

माझी कृती :

- तुम्ही सहभाग घेतलेल्या शर्यतीचे वर्णन करा.

- तुम्हाला कोणत्या शर्यतीत भाग घ्यायला आवडेल ? का ?

- खालील प्रकारानुसार तुम्ही खेळलेल्या शर्यतींचे वर्गीकरण करा.

- (१) दोघांची शर्यत
- (२) सहकार्याच्या साहाय्याने शर्यत
- (३) साहित्याच्या सह शर्यत
- (४) गटाची शर्यत

◆ शर्यतीचे आयोजन करतांना सुरक्षिततेची विशेष काळजी घ्यावी. सर्व सूचना व नियम शर्यती पूर्वी समजावून सांगाव्यात.

३.३ स्थानिक व पारंपरिक खेळ

बिट्टरी दांडू

गोट्या

भोवरा

टायर पळवणे

एका हाताची फुगडी

साधी फुगडी

जातं फुगडी

- ◆ स्थानिक व पारंपरिक खेळांची यादी तयार करावी. नवीन खेळ कसे खेळायचे ते समजावून द्यावेत.

३.४ मनोरंजनात्मक खेळ व कृती

खेळातून आपले मनोरंजन होते तसेच आनंद मिळतो. वेगवेगळ्या मजेदार कृतींमधून शरीर आणि मनाला उत्साह देता येतो. यामुळे आलेला कंटाळा जातो व अभ्यास करण्यासाठी छान उत्साह निर्माण होतो.

मनोरंजनात्मक कृती

विविध प्रकारे टाळ्या वाजवणे.

एकाने दुसऱ्यासारखा अभिनय करणे/चेहऱ्याचे हावभाव करणे

एक मिनिट डोळे मिटून शांत बसणे.

विविध प्राणी-पक्ष्यांचे आवाज काढणे.

मनोरंजनात्मक खेळ

-
(१) माहितीवरून पदार्थ परिचय.	(२) खजिना शोध.
(३) टेबल टेनिसचा चेंडू सरळ नेणे.	(४) काडीपेटी पाडणे.
(५) कडी मध्ये चेंडू टाकणे.	(६) स्मरण खेळ.
(७) ओंजळीने ग्लास भरणे.	(८) ठराविक वेळेत कृती/ हालचाल करणे.
(९) एकमेकांना हसवणे.	(१०) पाठीमागील आवाज कोणाचा ते ओळखणे.
(११) खोक्यातील वस्तू ओळखणे.	(१२) वासावरून वस्तू ओळखणे.
(१३) बॉल फेकून मारणे.	(१४) नेमबाजी.
(१५) मित्र ओळखणे.	(१६) बादलीत चेंडू टाकणे.

माझी कृती :

- तुमच्या आवडत्या खेळाचे नाव सांगा.
- वरील मनोरंजनात्मक खेळांच्या यादीतील कोणते खेळ आवडले ?
- तुम्हाला माहित असलेल्या एखाद्या नवीन खेळाची माहिती वर्गात सांगा.

◆ विविध मनोरंजनात्मक खेळांची यादी तयार करून उपलब्ध साधन सामग्रीचा विचार करून खेळांचे आयोजन करावे. विविध बैठ्या खेळांची माहिती विचारून घ्यावी. त्यांतील नियम व कौशल्यांची चर्चा घडवून आणावी.

३.५ बैठे खेळ

बसून खेळल्या जाणाऱ्या खेळांना बैठे खेळ म्हटले जाते. कान गोष्टी, संगीत उशी, सापशिडी, लुडो, कॅरम, असे विविध खेळातून मनोरंजन होते. या खेळातून एकाग्रता, निर्णय क्षमता, आत्मविश्वास वाढतो, फावल्या वेळेचा सदुपयोग होतो.

संगीत उशी

कानगोष्टी

लुडो

बुद्धिबळ

सापशिडी

माझी कृती :

- तुमच्या आवडत्या बैठ्या खेळांचे नाव सांगा.
- वरील खेळांच्या यादीतील कोणते खेळ आवडले ?
- तुम्हाला माहीत असलेल्या एखाद्या नवीन बैठ्या खेळाची माहिती मित्राला सांगा.

- ◆ विविध बैठ्या खेळांची माहिती विचारावी. त्यातील नियम/बारकावे सांगावेत. नियमांचे पालन करणे गरजेचे आहे पटवून द्यावे. ◆ मैदानावर खेळण्याची परिस्थिती नसेल त्या वेळी बैठ्या खेळांचे आयोजन करावे. ◆ बैठे खेळ घेताना सक्रियतेला अधिक महत्त्व द्यावे.